

247253

Az Út

folyóirat a lelkipásztori
és nevelői munka számára

XXIII. ÉVFOLYAM

1941. 6—7. SZÁM.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TARTALOM

- Az Ige tükrében. Szabadság. (Nagy József.)
Prédikációvázlatok. (Olajos László.)
A vasárnapi iskola Istenországa szolgálatá-
ban. (Ecsedy Aladár.)
A „Péter“ vitához. (Tőkés István.)
Egyházépítő evangélizálás. (Dr. K. Tompa Artur.)
Vasárnapi iskola. (Mózes András.)
Irodalom.

SZERKESZTIK ÉS KIADJÁK:

DR. IMRE LAJOS, DR. TAVASZY SÁNDOR

Felelős szerkesztő: DR. IMRE LAJOS

Felelős kiadó: BEKESS KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Hitler Adolf-tér. Ref.Theologia.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . . . 4. — P.
Egyes szám ára . . . . . 40 fill.

A „Dolgozatok a református theologiai tudományok köréből“ c. füzet sorozat legújabb számai:

16-ik szám:

DR. TAVASZY SÁNDOR:

Az ethika mai kérdései.

Ára 60 fillér.

17-ik szám:

Mi szükségünk van az Ótestamentumra

Irla: Dr. Gönczy Lajos. Ára 80 fillér.

18-ik szám:

KOZMA TIBOR:

Téma és textus a prédikációban

Ára 1.— Pengő.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Még kapható:

Dr. Ravasz László:

Hit és engedelmesség

Prédikációk, beszédek, cikkek, előadások. 350 oldal. Ára 7.— P.

Tűz és Só

címen jelent meg *Sipos Géza* prédikációskötete. A 31 beszédet tartalmazó, 200 oldalas, finom kivitelű könyv ára 4.— Pengő.

JOH. VAL. ANDREA:

Az Úr jámbor szolgálja.

Szellemi szórakozás együgyű keresztyének mulattatására.

Fordította: Dr. Makkai Sándor. Ára 40 fillér.

Szabadság.

„Aki bűnt cselekszik, szolgálja a bűnnek. Ha a Fiú megszabadít, valósággal szabadok lesztek.“ *János ev. 8: 31—36.*

A bűn szolgaság. Elsősorban és alapjában véve valóban valami egyéb, éppen szabadság, de természetesen nem az igazi, hanem az a rettenetes, az az ál szabadság, amelyet magunknak vettünk el Istentől. Elbúcsúztunk Istentől a tékozló fiú búcsújával, aki eszeveszetten belerohan a saját világába, mert azt hiszi, elvégezheti az életét az Atya nélkül is. És valóban nélküle végzi el. És éppen ezért válik szabadsága örökös szolgassá. Mi valamennyien ismerjük ezt a szolgasságot, és nemcsak külsőségeiben ismerjük. Ismerjük, mint azt a kibeszélhetetlenül lesújtó tapasztalatot, hogy mi naponként cselekszünk olyan dolgokat, amiket nem kellene tennünk és amit mi valóban nem is akarunk tenni — és amiket mégis cselekszünk! Miért? Mert így kell tennünk! Óh, ez a rettenetes belső kényszerűség! Ez a belső „kell“! Ott van életünkben már reggel, mint rossz hangulat, mely elrontja egész napunkat, mint kívánság, amely olyan cselekedetre csábít, amit keserűen megbánunk azután, ott van, mint belső hűtlenség és tehetlenség, amely kitartóan és hatalmasan üli meg akaratunkat. Ott lebeg már gyermekeink felett és megakadályozza örömteli előrehaladásukat, megterheli férfiúi és asszonyi életünk legtitkosabb mélységeit, súlyossá teszi öregségünket, sőtetté halálunkat. Olyan, mintha bennünk valami kegyetlen ellenfél élne, aki elrontja minden jó tervünket. És nem tudunk tőle szabadulni. Mert hozzá vagyunk láncolva, mi magunk vagyunk ő. Mi vagyunk azok, akik a jót akarjuk. És ugyanakkor mi vagyunk azok is, akik a rosszat cselekedjük. Óh, ez a kétfelészakadás! Óh, ezek az órák, amikor nagyon, nagyon kell magunkat önmagunk elött szégyelnünk! — „Ha a Fiú megszabadít titeket!...“ Mi tudjuk, hogy megszabadulni annyit jelentene, mint hazatérni! Ismét az Atyánál lenni. Hogy ismét megértsen és hordozza életünket! Vele, Istennel, a mi Istentünkkel, óh igen, vele ismét lehetséges lenne az életünk. Vele együtt ha lehetünk, akkor nem kell félnünk a bűn hatalmától sem. Együtt lenni az Atyával — ez lenne igazi szabadság, a bűntől való szabadulás annak dacára, hogy benne élünk még. De lehet-

séges-e ez? Lehetséges-e szádomra az, hogy én ismét együtt legyek az Atyával? Kérdezzed egyszer másképpen! Kérdezd így: Lehetséges-e számdra az, hogy Ó, az Atya együtt legyen velem? Vajjon hívhat-e Ő magához, engem, aki elfutottam tőle, engem, akik közben már a kutyák közé kerültem, vajjon tekinthet-e úgy reám, mint gyermekére? Megteheti-e ezt? Teszi-e ezt Isten? — Hogy ezt teszi, ez irgalmasságának csodája. Ez az a szabadság, amely a Fiúban hozzánk jön. Oh, mit számítanak gondjaink, mit számít sorsunk, ha csak a bűnöktől megszabadulhatnánk! Adventben élni annyit jelent, mint bizonyosan tudni, hogy a bűnünk terhe elvételettőlünk!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mutatvány Nagy József theol. docens Barth—Thurneysen: Áhítatok című, sajtó alatt lévő fordításából. — A mű ára 1 Pengő. Megrendelhető: az „Ifjú Erdély” iratterjesztésénél.

Prédikáció-vázlatok.

Bér-e vagy háladldozat?

II. Kor. 9:1—5.

A gyülekezet szenteinek: pásztorainak, tanítóinak és más munkásainak egész élete a gyülekezet szolgálatában ég el. Ők azok, akik mindig készek az Isten országa munkájának terhét hordozni, mint a Jézus Krisztus jó vitézei, az Ő ügyéért harcolni, a választottakért mindent elszenvedni.

A legkevesebb, amivel a gyülekezet ezért nekik tartozik az a szolgálat, amellyel gondoskodik testi létük fenntartásáról, hogy a megélhetés nyomasztó gondjaitól megszabadított lelkük szárnyaira vehessék a gyülekezetet és Krisztushoz vezethessék. Ezt a szolgálatot megfizetni a legragyogóbb díjlevéllel és a legfényesebb fizetéssel sem lehet. De minél inkább kíséri ezt meg a gyülekezet, annál inkább jelét adja az igehirdetés szolgálata és a saját lelke üdvössége ügye iránti megbecsülésének, az Isten titka sáfárai iránti megbecsülésének és szeretetének.

Az erre való készségért és az ebben való buzgóságért dicsérte meg a korinthusiakat az apostol. Szolgálatuk nem kiperelt avagy tessék-lássék, vagy pedig inkább kőnyörületből adott fizetés volt, hanem olyan bizonyáglétel a szentek iránti megbecsülésről, amelynek sodra magával ragadta a többi gyülekezetet is. Ezekben a gyülekezetekben nem volt keményen megkötött díjlevél, nem kellett határozatot hozni az egyházi adóval hátralékos hívek ellen és a világi hatóság erejével fenyegetőzni; Isten szolgáiról készséggel gondoskodtak és azok, a test túlságos gondjaitól felszabadulva, egész erejüket Isten és a gyülekezet szolgálatába állíthatták.

Mert az első gyülekezet mindazt, ami je volt, nem foggal, körrömmel megkaparintott ragadmánynak nézte, hanem Isten áldásának, rajtuk való kegyelme, irántuk megmutatott atyai jósága bizonyosságainak; hálaival fogadta és hálaáldozatul adta önként, szívesen adományát a szentek szolgálatára, az ő épüléséért, megtartásáért munkálkodó szolgáltnak segítésére; nem kellett ezeknek a szolgáltnak a maguk és családjuk kenyeréért aggódniok, vagy pedig sokfelé osztaniok magukat, hanem egészen és teljesen szolgálhatták a Krisztus testét.

A Krisztus bizonysgát hirdető szolgálat.

II. Kor. 12: 19—13: 4.

A gazdagságára, műveltségére büszke világváros népének kellett Krisztusról bizonysgát tegyen az apostol. Szája bizonytalan zengésű trombita lett volna, ha nem Krisztusról szólt volna és beszéde a tömeg szája szerinti rhetor bővészkedés, ha nem a gyülekezet lelki építése a célja.

A Krisztust hirdető követ és a gyülekezet között mindig megvan és meg kell legyen az a feszültség, amely a Krisztusban adott és hirdetett új élet és a gyülekezet valóságos élete között van. A Krisztus szolgálja sohasem, mint „tökéletes“, hanem mint pásztor, akinek meg kell őriznie a Krisztus nyáját és érette kemény harcot kell folytatnia a Sátán minden ereje ellen, tekint a gyülekezetre; aggódó félelemmel, mert látja a bűn iszonyu tombolását és ismeri a Krisztustól való eltávolodás mindent elnyelő mélyét. Ezért ő nem hallgathat; szava kijózanító, a bűn mámorában fetrengők fülének kellemetlen, sőt megbotránkoztató, a megátalkodottaknak kezét ellenséges ököbe kényszerítő beszéd. Szomorú, hogy a mi gyülekezeteinkben a Krisztusban való szólásnak első következménye nem a bűnök megutálása, hanem a lelkipásztor elleni gyűlölet, de így volt ez Izraelben és így volt Korinthusban. Jézust sem fogadta be ez a világ; hogyan fogadhatná be az őt hirdető szolgákat?

Isten alázza és ítéli meg a bűnt elnéző, ítéletét elhallgató, a maga népszerűségét a gyülekezet lelki üdvösségénél többre becsülő gyáva szolgát.

A múlttól mindig fél a beteg, de jaj neki, ha az orvos hallgat reá és kíméli azt a daganatot, amelynek eltávolításától függ a beteg élete; a gyáva és habozó orvostól elpusztul a beteg. A bűnben fuldokló ember, mikor meghallja Isten ígéből az ő nyomorult állapotát, mikor megtudja, mint Dávid a Náthán próféta szájából, hogy ő „az ember“, aki Isten rettenetes ítéletét érdemli, erő, megtartás, szabadulás után kiált. Ezt az erőt, a szabadító, a megváltó Krisztust, Istennek szeretetét, a bűnösök iránti irgalmát és kegyelmét, a világnak bolondságot és botránkozást, de nekik és nekünk Istennek hatalmát várja és keresi a gyülekezet és ezt kell neki oda adja a Krisztus szolgálja, hogy ne legyen hanyódo szemét, hanem épüljön a Krisztus testévé.

A mi erőnk.

II. Kor. 10: 1—11.

Az antik világ épen úgy, mint a mi világunk, leborult a testi erő előtt és imádta azt. Az emberek törvényesítették az erőszakot és igazsággá tették a hatalom jogát, a fegyver erejét.

Végtelen messzeségből zeng az erőszakossággal betelt föld felé és egymást marcangoló emberek és népek közé a Krisztus

szelldségére és engedelmességére való hivatkozás. A Jézus tanítványának, a keresztyén embernek két legfontosabb tulajdonsága ez, amelyek megkülönböztetik őt a világ fiaitól, akik csak uralkodni és parancsolgatni tudnak. A harcban álló világban a keresztyén ember is harcol és neki is erőre van szüksége. De ez a harc a bűn elleni küzdelem; az erő, a fegyver pedig nem testi, nem az, amit a haditechnika ravaszága kitalál, hanem lelki fegyverzet: igazielkűség, igazság, békességre való készség, hit, idvesség, Isten igéjének hallgatása és megtartása, imádság. Nem emberek-kitalálta, de Istentől rendelt fegyverek arra, hogy használatuk által lerontassanak a lelkünkben mindazok az erősségek, amelyeket benne a sátán emelt a maga védelmére, hogy ne ismerhessék meg az emberek Istent, a maguk bűnös, nyomorúlt, megváltásra szorult állapotát és maradjanak örökös rabságban a Krisztusnak való engedelmesség szabadsága helyett. Ezzel a lelki fegyverzettel felszerelve, mint Krisztus hőse küzd az igaz keresztyén ember Krisztus uralmáért.

A világ hatalmasai dicsekednek fegyvereik erejével, hatalmuk nagyságával, de ezt az erőt egymás rontására, egymás országának, népének pusztítására használják. Országok megsemmisülése és a térképről való eltűnése mutatják, hogy hányszor megcsal a hatalom, a fegyver erejébe vetett bízalom. A keresztyén ember lelki ereje a Sátán hatalmának lerontott romjain épít magának és másoknak új életet, amelyben többé nem a bűné a hatalom és az erő, hanem Krisztusé, aki megszabadította és megváltotta őt. Ezzel az erővel dicsekedünk, de úgy, hogy minden dicsőséget, hálaadást és tisztességet Istennek adunk.

Isten igaz szolgálata.

I. Kir. 9 : 1—9.

Isten imáadásának kiváltképpnn való helye a templom, melyet nem hiába nevezünk Isten házának. Sokan a templommal, annak nagyságával, építéséért hozott áldozattal, rendben tartásával mérik az egyház tagjainak Isten iránti buzgóságát és szeretetét. Salamon sem sajnált semmi áldozatot Isten házának megépítéséért. Isten kegyesen fogadta áldozatát de figyelmeztette, hogy a felépített templom népének iránta való hűségét kívánja és pusztulás vár a népre, ha idegen istenekhez pártol.

Istent nem lehet a legpompásabb templommal és az azért meghozott legnagyobb áldozattal sem kielégíteni. Ő szent orcája előtt hódolattal járó népet, törvényét megtartó és Igéjének feltételül engedelmeskedő, tiszta szívű népet kíván. Nagy munka egy templom megépítése, de ennél sokkal nagyobb az Istennel kötött szövetséget megtartani. Ha egy nép ezt megteszi és a kőből, fából épült temploma mellett a szívét is Isten templomává teszi, hogy abban Ő lakózhatik, azt Isten a maga népének fogadja és az tapasztalni fogja Isten megerősítő, megtartó kegyelmét.

De hiába a díszes leplom, ha üres, vagy pedig ha a nép csak szokásból és nem Isten parancsolatainak és rendelkezéseinek megismeréséért jár oda. Az ilyen nép elfordult Istentől, Isten helyét bálványok foglalták el. Isten szent és igaz, aki a hüllenséget nem tűri. A nép az Ő szülője, amely ha nem terem gyümölcsöt, a Gazda kigyomlálja. Milyen rettenetesen teljesedett be Isten fenyegetése Izrael népén, amely már Salamon uralkodása végén idegen isteneket imádot: Isten az egységes, hatalmas és gazdag országot keltészakította, a nép fogságba került, a büszke Sion temploma leromboltatott. Mindent megtett Isten ezért a népért, de mert elhagyta Őt Izrael, világ csúfjává tette. Nemcsak a templomban vagyunk Isten előtt, de annak falain kívül is vigyáznunk kell rendelkezéseit és megtartanunk a végzéseit.

Hirdetni, amit az Úr mond.

I Kir. 22 : 6—28.

Az ember mindig kíváncsi az Isten akaratára és Isten ezt mindig kijelenti szolgáló által.

A bűn miatt megromlott ember mindig a maga elgondolását, terveinek helyeslését szeretné hallani Isten kijelentéséből, de ezt csak a neki hizelgő, hamis próféták mondják, akik nem Isten tiszta Igéjét, hanem a maguk bölcsességét hirdetik és akik nem törődnek azzal, hogy ez sokszor pusztulásba sodorja a hallgatókat; ezek nem pásztorok, hanem béresek. Isten akaratja sokszor más, mint a miénk, mert merőben más Isten, mint az ember. Mi mindig magunkat akarjuk, ahelyett, hogy Isten egyedül üdvözítő akaratát hallgatnánk és engedelmesen elfogadnánk. A próféták és az Istennek engedelmeskedő emberek csak ezt az akaratot hirdethetik, bárkiről is van szó és bármilyen helyzetben is van a hirdető. Isten emberének mindig tisztán és világosan tudtul adja az Úr akaratát és őt használja fel eszközként, hogy ezt az akaratot megismertesse az emberekkel.

Mivel mást szeretnének a maguk bölcsességével betelt emberek hallani, mint amit hallanak, sokszor meggyűlölik az Isten emberét és a Mikeás sorsa, vagy ahhoz hasonló a mi osztályrészünk. De féltünk vagy pedig megtántorodnunk soha sem szabad, mert nem a hazugságnak lelkét vettük. Jézusra kell tekintnünk és vele együtt vállalnunk kell a nyomorúság kenyerét és vizét. Ő az, Akiben Isten a Legfőbb prófétát adta nekünk, hogy Benne Őt, az Ő akaratát teljesen megismerjük. Ő mindnyájunkat a halál helyett az élet útjára terelget. Őt kell hirdetnünk mindenkinek. Ha pedig valaki nem fogadja be a mi bizonyágtételünket, az a halálba rohan, de a mi lelkünket megmentettük a felelősségtől. Ha pedig kigúnyolnak, bebörtönöznek vagy meg is ölne minket ez a világ, tudnunk kell, hogy csak a Krisztus szenvedései nek leszünk részesei, mint a próféták, az apostolok, reformátorok.

Olajos László

A vasárnapi iskola Istenországa szolgálatában.

Amikor e lap hasábjain először van alkalmam valamit írni, nagyon boldog vagyok, hogy a vasárnapi iskolai munkáról írhatok. Isten különös kegyelme, hogy mióta Jézus Krisztust megismertem és Megváltómul elfogadtam, azóta szívemre helyezte ezt a munkát s már hetedik gimnázista korom óta foglalkozom a gyermekek vasárnapi iskolai tanításával, másfelől pedig id. Victor János halála után Isten reám bízta a vasárnapi iskolai ügy vezetését és nekem jutott az a kedves feladat, hogy a Magyar Református Vasárnapi Iskolai Szövetség megalakulását és megindulását munkáljam.

Amikor a vasárnapi iskolai munkáról beszélek, mindig úgy érzem, hogy az első szerelemről beszélek s éppen ezért könnyű is, meg nehéz is róla szólnom.

Ne csodálkozzon azért rajta a kedves olvasó, ha az ismeretek és elgondolások mellett meg-megszólal a szívem is. A szerelmesünkről nem tudunk úgy beszélni, hogy a szívünk húrjai meg ne rezdüljenek.

A munka két forrása.

A vasárnapi iskolai munka két forrásból ered. Egyik forrás: az Isten iránti szeretet, a másik: a gyermekek iránti szeretet.

Az Isten iránti szeretetnek forró és szeszélyes szeretetnek kell lenni. Az a szeretet csak a termékeny és az erőteljes, amely a kijelentésekbe gyökerezik, tehát amely a Krisztusban ragadja meg Istent.

Ha akarnának, a zsidók is csinálhatnának vasárnapi iskolai munkát. Istent ők is ismerik, félik, sokszor jobban megbizonyítják istenfélelmüket, mint a keresztyének és mégis ha csinálnának vasárnapi iskolai munkát, csak olyan lenne az, mint a papírvirág, amelynek megvan a virág formája, megvan a színe, az alakja, csak éppen illata nincs és élet nincsen benne. Semmi különös nincsen ezen, mert hiszen a vasárnapi iskolai munkának ízt, illatot és életet a Krisztusban megragadott Isten ad.

Ebből nyilvánvaló az is, hogy amikor és ahol a Krisztus váltságmunkája, váltságának személyes megélése és megtapasztal-

lása hiányzik, ahol Krisztus csak egy theologiai tényezővé lett, akivel a keresztyén élet sakktabláján sakkozunk, mint a királynővel, ott nem lehet soha erőteljes és hasznos vasárnapi iskolai munka.

Nyilvánvaló tehát, hogy a vasárnapi iskolai munka olyan virágkertet, amely nem minden éghajlat mellett tenyészthető. Meleg, sőt forró éghajlatot kíván ez a munka, mert csak ebben az esetben lesz dús és gazdag pompázatú a virágzása.

A Krisztus nélküli vasárnapi iskolai munka lehet szép, mint a megfestett csendélet, de a gyümölcsbe hiába akarunk beleharapni, mert vászonra rakott festék az csupán, amely tele van igéretekkel, de a valóság nincsen meg.

Krisztus nélküli vasárnapi iskolán nem azt értjük, hogy a munkában, a tanításban elő kell fordulni a Krisztus nevének, mert hiszen ilyen módon könnyen lehet minden vasárnapi iskola krisztusi, hanem azt, hogy az élő Krisztussal való szeretet és életközösségből, mint áldott forrásból táplálkozik a munka.

A munka másik forrása: a gyermek szeretete. Nagyon természetes, hogy itt sem valami sablonos, közönségesen ismert gyermekszerepről, gyermekrajongásról vagy gyermekimádatról van szó. Ez ismerős a mai világban. S éppen a mai világ, amely egyfelől iszonyodik a gyermektől, vagy legalább is a több gyermektől, abból az egyből szívesen csinál imádott bálványt.

Nem ilyen evilágszerint való szeretet az, ami a vasárnapi iskolai munkának forrása lehet. Nektünk elsősorban a gyermek lelkét kell szeretnünk. Azt kell megtudnunk, hogy a gyermeknek van lelke s hogy az a lélek benne Isten ajándéka és mi ezért a lélekért felelősek vagyunk.

A gyermek tetteért, egészségéért, szellemi és testi fejlődéséért való felelősség bele van írva a közéletbe, de sajnos, a lelki életéért érzett felelősség hiányzik. Ha beszélnek is a pedagógia mezéjén gyermeklélekről, azon egészen mást értenek, mint amit a hívő keresztyénnek érteni kell. Összetévesztik a szőlőkarót a szőlővel és a kapit a kapanyéllal.

A gyermek lelkiéletével foglalkozva, nem az Istentől adott, a sátán által megrontott, megváltásra és újjászületésre rászoruló lelket értik, hanem valami olyat, ami sokkal inkább a szellemi élet megnyilvánulása és a gyermek tulajdonságának, természetének egy-egy jellemző vonása.

A mi szeretetünk a gyermek iránt nem lehet más, mint a gyermek e lelkének szeretete avégből, hogy a kárhozatra megrontott lélek megtalálva a Krisztust, találjon békességet, üdvösséget és váltságot az Ő Urában.

A vasárnapi iskolai munkának csak olyan gyermekszerepet lehet forrása, mely mentő szeretet. Ha nem ég bennünk a vágy: a gyermek lelkének megmentésére, az ördög töréből kiszabadltására, akkor nem tudunk olyan munkát végezni, mint amilyenre Isten hívott el bennünket.

Mi nem nézhetjük a gyermeket ártatlan angyalnak és amikor Jézus azt mondta, hogy ilyeneké a mennyeknek országa, nem azt akarta mondani, hogy a gyermek nincsen az ördög hatalma alatt és nincsen szüksége arra a váltásra, amely onnét egyedül szabadíthat meg bennünket.

Mentő szeretetünket még kell fokozza az a tény, hogy igazi mentő munkát addig lehet folytatni, amíg valaki fiatal. A megtérésre való felhívást, a Jézus keresését nem lehet halogatni és nem lehet arra várni, amikor majd a gyermekben magában felébred ennek a vágya és szükségessége, mert megtörténhetik, hogy akkor már késő lesz.

A legtöbb gyermek fél az orvostól és ha rajta állana, a legnagyobb betegsége idején sem engedné magához az orvost. De mennyire nagy balgatagság lenne azt mondani, vagy azt gondolni, hogy orvost majd akkor hívunk a gyermekhez, amikor ő maga is belátja a maga értelmével annak szükségét, majd akkor adunk be neki keserű orvosságot, amikor az értelme odafejődik, hogy ennek szükséges voltát elismerje. Hány gyermek esne áldozatul az ilyen balga vélekedésnek.

Éppen így vagyunk a gyermek lelkének a megmentésével is. A gyermek lelke nagy veszedelemben forog, mert az ördög a maga csapdáit nemcsak a felnőttek, hanem már a gyermekek számára is felállította.

Egészen más képe lesz annak a vasárnapi iskolai munkának, amely ebből a mentő szeretetből táplálkozik, mint áldott forrásból. Itt a hang kedvessége és szelidsége mellett is a bűni megismerésére, megutálására, a kárhozattól való félelemre és az üdvösség keresésére irányul. Itt a vasárnapi iskolai tanítás minden élvezetessége és könnyedsége mellett is erőteljes felhívás lesz megtérésre vagy a megtérés szükségének meglátására.

Ne értse félre senki ezeket és ne gondoljon arra, mintha a vasárnapi iskolai munkában határozott és végleges megtérésekre lehetne számítani. De igen is lehet számítani arra, hogy a kegyelem munkája számára elkészüljenek az áldott medrek, hogy a gyermek megérezze azt, amit később öntudatosan meg is kell cselekednie s hogy eszközei lehessünk Isten Szentlelke előkészítő munkájának, amely megtérésre akar juttatni.

A vasárnapi iskolai munkának ez a két áldott forrása tovább csörgedezik, mint kanyargó csermely, vagy patakocska, hogy aztán összetalálkozva, közösen szolgálják a gyermek lelki vezetésének és nevelésének ügyét.

A munka alapjai.

Csak jól megalapozott épület állhatja meg az idők viharának ostromát. Talán soha annyi összedőlt házat nem lehetett látni hazánkban, mint az utóbbi két esztendő leforgása alatt, amikor is megtapasztalássá lett számunkra az ige: és eljött az árvíz és fújtak a szelek és beledűltek abba a házba...

A sok összedőlt háznak a titka az árvíz, a talajvíz, amely elmosta a falakat és a fundamentum nélküli házak összeomlottak, mint a kártyaház.

Bizony, ha a vasárnapi iskolai munka területén szétnézünk, egyfelől örvendezéssel láthatjuk, hogy sehol, a lelkimunkánk egyetlen ágában sem épül annyi épület, mint itt, nincs még egy anyyira elterjedt és anyyira népszerű munka, mint ez, de jaj, a a házak között igen sok a fundamentum nélküli vályogház, vagy sárház.

Lehet-e csodálkozni azon, hogy a házak egymásután dülnek össze, hogy az időjárás viszonylagosságai alatt mennek tönkre. Télen nincs vasárnapi iskola, mert hideg van, mert be kellene fűteni, nyáron nincsen, mert meleg van... Ősszel még nem jöttünk bele a kerékvágásba, tavasszal meg már kár elkezdeni, hiszen úgyis vége van nemsokára.

Hány vasárnapi iskolai munka működik papíron. A vasárnapi iskolai vezetők hány helyen tárcanélküli miniszterek. Cím munkaterület nélkül.

Munkánkat nyilvánvalóan szilárdabb alapokra kell építeni. Annyival inkább is szükség van erre, mert sokféle vihar ostromolja egyházunkat. A szintelen felekezeti különség, amelynek jelszava: egy Istenünk van, de amely jelszóra különösképen mindig mi fizetünk rá, mert mindig akkor hangzik ez a jelszó, amikor valaki tőlünk elmegy, vagy valaki hozzánk hűtlenné válik.

Mint ahogy vasárnapi iskolai munkánk nem merülhet ki a felekezeti élet üres puffogtatásából, mert ez csak olyan, mint a gyermekek riasztó pisztolya, melytől a verebek ugyan elreptülnek, de nem döglük meg egy sem közülük, éppenúgy vigyáznunk kell arra, hogy az evangélium alapján álló munka ne legyen szintelen és gerinctelen, váz nélküli munka.

Szükség van tehát arra, hogy a vasárnapi iskolai munka tudatos felekezeti jellegű s egyben komoly evangéliumi munka legyen.

Amint a húsunk csontvázon helyezkedik el és bajos volna az emberi testet a húsból felépíteni, ha ez a csontváz nem lenne, mint ahogy a folyó vize a maga áldásos és hasznos munkáját csak úgy fejtheti ki, ha a medrében folyik alá, éppenúgy a vasárnapi iskolai munkának is meg kell legyen a szilárd csontváza és meg kell legyen a határozott medre, amely benne megköli és hasznosabbá teszi az evangéliumi erőket.

Szükség van arra, hogy a vasárnapi iskolai munka hitvallásos munka legyen. Nem azt jelenti ez, hogy ott hitvallást tanítunk, hanem azt, hogy a hitvallások szelleme, szilárdsága és félre nem ismerhető határozottsága szabja meg a munka irányát.

Gyermekkoromban mindig csodálkoztam azon, hogy a vonat miért nem siklik ki és hogy milyen ügyes is lehet az a mozdonyvezető, aki azt a vonatot el tudja kormányozni azon a keskeny sínpáron. Persze, akkor még nem értettem a dolog titkát. Nem

tudtam azt, hogy nem a mozdonyvezető kormányozza a vonatot, hanem a biztosan lefektetett sinpár szabja meg a vonat irányát és az kormányozza a vonatot.

Ilyen valami szilárd, biztos sinpár a hitvallás. Ha egyénileg nem vagy is rendben itt ott egy-egy hittétellel, ha még problematikus előtted a keresztyén hitélet egyik másik ága, csak bizd rá magad nyugodtan a hitvallások biztos sinpárjára s arra vigyázz, hogy a vonat sebességét úgy igazgasd, hogy a sinpárról ki ne ugorjon. Nem kell az új dolgoknak, új módszereknek nagyon nekihajtani és túlfokozni a tempót, viszont szükségtelen nagyon lelassítani az iramot régiesen óvatosságból és öreges aggodásból, hanem Isten lelke által vidd a rádbizott munkát a biztos sinpáron.

Még több alapvető kérdést kellene felhoznom, de úgy érzem, hogy a mai világban ezekre van a legnagyobb szükség. Ezeket kell komoly mérlegelés tárgyává tenni és ezeket érvényesíteni munkánk folyamán.

A munka jelenlegi helyzete.

A csonkamagyarországi vasárnapi iskolai munka 1938-ig, id. Victor János haláláig, felekezeti munkaképpen működött. A Magyar Vasárnapi Iskolai Szövetségbe beletartoztak a reformátusok, evangélikusok és baptisták, sőt mások vasárnapi iskolai munkái is.

Az a megoldás megfelelt az elmúlt évtizedek egyéb területen folytatott lelki munkájának is. Az utóbbi évek azonban új követelményeket állítottak elébünk. Minden lelki munka kezdeti több és több gondot fordítani a felekezeti jellegre is. Több és több gondot fordítottak a felekezeti jelleg kidomborítására és a hitvallásra. Érezhetővé lett, hogy a fűszertelen étel diétás betegnek jó, de egészséges ember jobban szereti az izes ételt.

Megindult a vasárnapi iskolai munka felekezeti alakulása is. Még id. Victor János életében megindult a baptisták külön vasárnapi iskolai munkája, ugyszintén az evangélikusoké is. A felekezeti vasárnapi iskolai szövetség valójában úgy állott, hogy a neve felekezeti volt, de a tartalma, a tagjai, a munkája legnagyobbbrészt református.

Id. Victor János áldott egyénisége páratlan biztosítéka volt hosszú évtizedeken keresztül a felekezeti munkának, de amikor őt Isten a szeretett és áldott munkatérrel hazahívta, elérkezett az idő arra, hogy a Magyar Református Vasárnapi Iskolai Szövetség létrejöjjön és szervezése meginduljon.

Muraközy Gyula, Victor János, Sebestyén Andor budapesti lelkészek és e sorok írója közösen beszélték meg a megalakulandó szövetség irányelveit és szervezetét, míg aztán hosszas készülődés után az egyetemes Konvent jóváhagyta az alapszabályokat és megindult a szervezés munkája.

Erre a munkára több szempontból van égető szükség. Elsősorban a vasárnapi iskolai szövetség eddig angol forrásból táp-

lálkozó anyagi támogatása megszűnt. Ez Istentől való szégyenteljes figyelmeztetés volt arra, hogy járjunk a magunk lábán, hiszen szégyen, hogy Magyarországon lévő annyi vasárnapi iskolai munka nem tud egy központi szervezet elhordozni és nem egy szövetségbe tömörülni.

Szükség van azért, hogy közös feladatokat meg tudjunk oldani és a vasárnapi iskolai munkát bizonyos alkotásokkal meggazdagítsuk. Fontos lenne gyermeküdülő telep létesítése, gyermekirodalom, vasárnapi iskolai segédeszközök, szemléltető képek, könyvek kiadása stb. Mindezeket meg lehet oldani akkor, ha felelősséget érzünk a közös munkáért.

Az 1940. évi konventi statisztika szerint Magyarországon 1168 vasárnapi iskola működött, 2784 csoportban, 2512 tanítóval és 98 540 növendékkel. Mit jelentene, ha a 2512 vasárnapi iskolai vezető tömörülne egy táborba s ehhez még hozzájönne az erdélyi testvéreink és a délvidéki munkások, hozzájönne azok, akik ha nem vasárnapi iskolai vezetők is, de szívesen támogatják imádságukkal és áldozatukkal a munkát? Bizonyára olyan lelki és anyagi erőforrások állnának rendelkezésre, mely által évről-évre lehetne valami igen hasznos dolgot csinálni.

Nagyon természetes, hogy a vasárnapi iskolai munkában az anyagi tőkénél fontosabb a lelki tőke. De az a lelki tőke is csak a közösség által valósulhat meg. A vasárnapi iskolai munkásoknak egy céludatos, imádkozó közösségbe kell tartozniuk.

A szervezés munkája folyik. Tagok egyre többen jelentkeznek. A tagdíjak teljesen önkéntesek. A jelentkezések Ecsedy Aladár Tahitótfalu (Pest vm.) címre történnek és a nyugtázásokat „A Fecske” című vasárnapi iskolai vezetők lapjában tesszük közzé.

Ime, így állunk. Nyári konferenciánkat augusztus első hetében Tahiban tartjuk. Szeretnék most a vasárnapi iskolai ügynek harangozója lenni, de olyan harangot húzni, amelynek kongását továbbítja egy titkos rádió és belecseng minden kis gyülekezetnek s minden parochiának az életébe.

Ecsedy Aladár.

A „Péter“-vitához.

Nem valami újságról emlékezünk meg, de — sajnos — abban a helyzetben vagyunk, hogy bizonyos dolgok akkor jutnak el hozzánk, amikor mások esetleg már el is felejtették. Politikai és egyéb kérdésekről meglehetősen gyorsan tájékozódhatunk, míg theologiai téren vagy egyáltalán nem, vagy csak igen megkésve érkeznek hírek. Szerencsére jelen esetben olyan problémával állunk szemben, amelyet akkor is nyitva lehet és talán kell is tartani, amikor egyébként megtörténik a döntés.

Évek óta folyik a munka a Károli-Biblia revíziója körül. Hogy részletekben mi történt s ma milyen stádiumban vannak a munkálatok, azt sajnálatunkra, nem tudhatjuk. A „Protestáns Szemle“ májusi száma mindenesetre valamelyes felvilágosítással szolgál azon kevesek számára, akik valahogy hozzájuthatnak. Ebben két érdekes cikk jelent meg: Raffay Sándor: „A Károli Biblia revíziója“ és Csengődy Lajos: „Az új bibliafordítás műhelyéből“ címmel. Többek között nyilvánosságra kerül az a vita is, mely Mát. 16:18. helyes magyar fordítása kapcsán előállott. Tárnya abban foglalható össze, hogy *nevezett versben Petroszt (πέτρος) „személynévnek“ vagy pedig „tulajdonságjelzőnek“ kell-e venni. Előbbi esetben a régi Károli-fordítás szerint megmaradna: „Te Péter vagy“, míg a második lehetőséghez alkalmazkodva, a fordítás így hangzana: „Te Kőszikla vagy“.*

Annyira figyelemre érdemes ez az útkeresés, hogy a hivatalos revizorok mellett mindnyájunkat foglalkoztat s úgy gondoljuk, hogy minél több oldalról jövő hozzászólás legalább is nem lesz kárára a fordítás munkájának. (Minthogy részletekre nem akarunk kitérni, csupán jelezzük, hogy a régi forma megtartása mellett Karner Károly soproni theol. tanár, míg az új fordítás érdekében az előbb említett Csengődy Lajos emel szót)

Látásunk szerint első kérdés az lehet, hogy *milyen alapon dönthető el a „petrosz“ szónak személynév- vagy tulajdonságjelzőmivolta.* Az erre való felelet helyességétől függ a fordítás sikere.

Három szempont jöhet mindenek előtt számlításba: a) *irodalom,* b) *történet* és c) *szövegkritikai síkon kellene alaposan meg-*

vizsgálni a jelzett verset. Ezt meg is tették az illetékesek. Mégis kettős eredményhez vezetett ugyanannak a fáradságos útnak a megjárása. Nem akarjuk a kutatás nélkülözhetetlen fentti módját eljelentékteleníteni, de szabadjon itt mégis megjegyezni, hogy *ebben az esetben az utolsó szót nem a kritika, mint pusztán kutatási eszköz — legyen az bármilyen alapos és modern, hanem a teológiai meggyőződés mondja ki.* (Bizonyára ez sem maradt számtáson kívül, de mégis úgy látszik, hogy nem azon volt a hangsúly.) Ismételjük, hogy a kritikának semmilyen formája ellen sem akarunk szót emelni s hogy az alábbiakban a lehetőség keretei között mégis mellőzzük, annak egyetlen magyarázata, hogy most elsősorban ebből a jelzett negyedik szempontból — nevezzük teológiainak — akarjuk megvilágítani a kérdést.

Négy pontban igyekszünk összefoglalni mondanivalóinkat:

1. Bevezetésképpen ismertetjük a Péterre utaló és ebben a vonatkozásban valamelyes segítséget nyújtó bibliai verseket. Más szóval: Jézusnak és Péternek a Mát. 16:18. előtti viszonyát akarjuk szemléltetni, amennyiben az evangéliumok kialakulásának szem előtt tartásával egyáltalán időrendről beszélni lehet.

András — Simon Péter testvére — ismerteti meg Péterrel Jézust. Első találkozásuk után hallja Jézustól: „Te Simon vagy, a Jóna (?) fia; Te Kéfásnak fogsz hivatni (ami megmagyarázva: Kőszikla)”. (Ján. 1:42)

Úgy látszik, hogy ez a találkozás még nem volt döntő jelentőségű Péter számára. A döntést a csodálatos halfogás hozza meg. (Luk. 5:1—11) Itt kapja Péter az ígéretet: „Ne félj, mostantól fogva embereket fogsz”. (10) A Péter név már itt is előfordul, de egy határozott Péter-megszólítással nem találkozunk.

„Péter” még több helyen előkerül Mát. 16:18. előtt, de minket adott esetben csupán három lókus érdekel: Mát. 10:2, Márk 3:16., Luk. 6:14. Ezek időileg is egész bizonyosan Mát. 16:18. előtt foglalnak helyet. Mindhárom megegyezik abban, hogy egyhangúlag említik Simont, akit Jézus Péternek nevezett.

Ilyenformán már korább — t. i. Mát. 16:18. előtt — ismeretes Péter, mint személynév s ott mintegy formális megerősítéssel találkozunk egy korábbi tényleges helyzetnek. Viszont ezt az érvelést a kritika segítségével annyi oldalról meg lehet jogosan támadni, hogy semmiképpen sem alapozhatunk erre döntőleg a fordításnál. *A mérleget mindenestre inkább a Péter oldalán nyomja le.* Úgy látszik, hogy Ján. 1:42. után Simon mellett a Péter név is meghonosodott és Jézus ezt mintegy konstatálja Mát. 16:18. ban. Még a mondat grammatikai alkata is inkább e mellett tanúskodik.

2. Akár egy arám szöveg fordításával, akár eredeti görög fogalmazással van dolgunk Máté evangéliumánál, ez a lényegen semmit nem változtat. Így is, úgy is „Kéfás” mondott Jézus s mi a kritika minden segédeszközével sem vagyunk képesek eldönteni egész bizonyossággal, hogy az a Kéfás „Pétert” vagy pedig „Kő-

sziklál" jelent-e? Nem marad más hátra, mint beismerni a kutatás ki nem elégtő voltát s oda fordulni, ahonnan több bizonyossággal lehet beszélni: az *említett theologiai szemponthoz*. Ennek *alapján kétségbe kell vonni jóelőre, hogy a petrosz és petra szavak kapcsán pusztá szójátékkal lenne dolgunk*. Ha u. i. mindkét szó ugyanazt a fogalmat hordozza más más formában, akkor pusztá szójáték a főprobléma és így a fordítás elsősorban technikai kérdés. Erről viszont szó sem lehet. Ellenkezik ez az evangélium irodalmi (?) természetével. Mindkét szónak sajátos értelme van, *mégpedig nem elsősorban szótári, hanem írásos, theologiai téren*. Az a bizonyos szójáték nem irodalmi kedvtelésből csúszott be, hanem belső kényszer hívta életre, amit valamiképpen vissza kell adnia a fordításnak. *Ez pedig alig képzelhető el másképpen, mint Péter megtartásával*. Itt látszik, hogy a „fordítás” és „értelmezés” mennyire nem választható el s mennyire nem lehet egyiket a másik rovására kiemelni.

3. Az egyház fogalmából következik, hogy arról Jézus nem beszélt, de nem is beszélhetett soha elvonatkoztatva. Ha valahol, úgy itt az ember, a bűnös ember nélkül egy lépést sem lehet tenni. A hit sohasem lehet valami emberektől függetlenül is szemlélhető, általánosságban mozgó dolog. Ádám nélkül, tékozló fiú nélkül nincsen hit, de ahol hit van, ott jelen kell lennie Péternek, Zákeusnak, mint Ádám-ivadékoknak. Ez az elhallgathatatlan együvértartozás jut kifejezésre Mát. 16: 18 ban is. Már korábban ismert, névvel ellátott emberről, Ádám-ivadékról és a hitről, erről a mindig bűnös embernek ajándékozott erőről van szó. Nem egyikről vagy másikról, *hanem mind a kettőről*. Ez a szójáték értelme, szükségyszerűsége. Ha nem így lenne, akkor Péternek még zárójelben sincs helye a fordításban. Ha viszont csupán Péterre gondolt volna Jézus, úgy tényleg csak reá, Péterre, a pápára alapította volna egyházát. Hogy ez abszolút lehetetlenség, arról kezeskedik a petra.

Talán nem eléggé világos az előbbi megfogalmazás — hiszen a lehetetlent kifejezni sohasem volt egyszerű dolog — de mindenképpen láttatni akarja az ember és a hit, a petrosz és a petra külön fogalmi körét valamint szoros együvértartozásukat.

4. A 2. pont alattiak szerint nyilvánvaló, hogy *Péter személyét* — olyanformán, mint az ószövetségben az Ábrahámét — se a római egyházra, se egyéb körülményre való tekintettel nem lehet figyelmen kívül hagyni. Egy hajszállal sem szabad a szükségesnél nagyobb jelentőséget tulajdonítani neki, de bármit is elvenni abból, ami őt ebben a vonatkozásban megilleti, nem lenne helyes. Ha pedig ilyenképpen következtetések maradunk, úgy el kell ismernünk, hogy Péternek különös szerepet juttatott Jézus a keresztyén egyház alapításánál. *Egy helyesen értelmezett prioritást tőle az Írás szerint nem tagadhatunk meg*.

Nem egészen tisztázott dolog, hogy mi értendő Mát. 16: 18. ekkléziája alatt — s ebben az esetben is aligha fogunk pusztán

tudományos eszközökkel eredményt elérni —, de nem látszik ki-
zártnak, hogy az ekklezsia a Péter által alapított (első) jeruzsálemi
gyülekezetre vonatkozik, mely jelképesen — gondoljunk Izraelre,
Sionra, Jeruzsálemre — magában hordozza az egész egyházat. Ez
ugyancsak valamelyes fényt vet a Péternek tett kijelentésre, anél-
kül, hogy a katolikus felfogásnak támasztékot nyújtana.

*

A fentiekre való tekintettel, tisztelettel kérjük illetékes biblia-
fordítóinkat, szíveskedjenek megmaradni Péter — mint személy-
név mellett s ha már okvetlenül szükség van arra a zárójelre, úgy
abba a Karner által is javasolt „kő” kifejezést betenni.

Tőkés István.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egyházépítő evangélizálás.

Számtalanszor megállapított és hangoztatott igazság, hogy egyházi életünk evangéliumi megújulásra szorúl. Az újreformátori theologia azt tanítja, hogy ennek az ige hirdetése által kell végbemennie. Való igaz, hogy az Ige és a Szentlélek újítják meg az egyházat, de hogyha az ige hirdetés hatását adott egyházi viszonyaink között közelebről megvizsgáljuk, úgy könnyen megállapíthatjuk, hogy ige hirdetésünk hatásköre messzire elmarad attól a kiterjedéstől, amelyre az egyházi élet evangéliumi megújítása érdekében szükség volna. Egyházközseink tagjainak mindenütt csak egy aránytalanúl csekély százaléka jön el a templomba az ige hallgatására, a túlnyomó többség mondhatni teljesen értetlen marad az ige hirdetés szempontjából. Ámde a keresztyén elv és igazság azt vallja, hogy nemcsak azokért van az evangélium, akik érte elmennek a templomba. Ennek a felelősségteljes átérzése indított egyeseket annak a munkának megindítására és végzésére, amelyet *evangélizálásnak* neveznek és amelynek célja az evangéliumot a templomi gyülekezetektől távolmaradó nagy tömeghez is közelhozni. Mint ahogy a fenti célkitűzésből máris világosan látható, az evangélizálás munkája sem fölöslegessé nem akarja tenni a templomi ige hirdetést, sem azzal konkurrálni nem akar. E két munka nemcsak szépen elfér egymás mellett, hanem valósággal kiegészíti egymást, mert míg az evangélizálás a világias közönyösség tengeréből ragad ki egyeseket avégre, hogy azokat szorgalmas és buzgó templomlátogató egyháztagokká tegye, addig a templomi ige hirdetés tovább segíti őket a megszentelődés, az átadás és az újjászületés keskeny útján való haladásban. Mindebből világos kell legyen, hogy a templomi ige hirdetés és az evangélizálás, mint ugyanegy istenországát építő, de más léren és módon munkáló törekvés nemcsak a maga sajátos módszereit alakította ki, hanem arra különös khárizmával fölruházott munkásokat is kíván. Ezt világosan látták és tudták már az apostoli őskeresztyén egyházban is, amint az Pál apostolnak az efézeusi gyülekezethez frott levelének következő soraiból is kiderül: „És Ő adott némelyeket apótolokul, némelyeket evangyélisztákul, némelyeket pedig pásztorokul és tanítókul“ (4, 11.)

Ennek az igazságnak figyelmen kívül hagyása súlyosan megbosszúlta magát és nagyrészen hozzájárult ahhoz, hogy a keresz-

tyén egyházak szakadatlan igehirdetés és pásztoráció mellett is annyira elerőtlenedtek az idők folyamán és hogy minden tiszteletreméltó missziói és karitatív intézményes tevékenységük mellett is, az emberiség politikai és társadalmi életében oly kevéssé tudtak irányt szabó és vezető szerephez jutni. A evangélizálás elhanyagolásának és hiányának tudható be, hogy az egyházi közélet magát a külvilágtól főbbé kevésbé elszigetelve, a saját külön kis világát alkotta meg és így szükségképpen kettős életre kényszerítette tagjait, akik, míg egyfelől gondosan ügyeltek arra, nehogy a világ szellemének befolyást engedjenek az egyházi közéletbe, másfelől a világi közéletet túlságosan profánnak tartották ahhoz, hogy abban az egyház evangéliumi elveinek érvényesítésére befolyást igyekeztek volna biztosítani. Így alakult ki azután a mai helyzet, hogy míg az egyház a világtól elzárva őrizte a maga szentségét, addig természetes és elkerülhetetlen dolognak találta, hogy az egyházon kívül való világ mindinkább elszentelenedjék, anélkül, hogy ezért Isten és ember előtti felelősséget érzett volna.

Az evangélizálás az a munkája a Krisztus egyházának, melylyel a király szolgálói kimennek a kereszttúakra és a sővényekhez és kényszerítenek bejönni mindenkit, hogy megteljen a király háza. A munka eltérő természetéből folyik annak eltérő módszere is. Míg a templomi igehirdetés szolgálatában az igehirdető időt engedhet magának és gyülekezete tagjainak arra, hogy az ige lassanként meggyökerezve azok lelkében, idővel kifejtse a maga megújult életét és meghozza a maga Istennek tetsző gyümölcseit, addig az evangélizáló igehirdető a legtöbb esetben olyanokhoz szól, akiket sem azelőtt nem látott, sem azután nem fog talán sohasem látni. Így tehát az evangélizáló igehirdetőnek szükségképpen arra kell igyekeznie, hogy a rendelkezésére álló rövid óra alatt egy, az örökkévalóságra nézve döntő elhatározásra bírja rá a hallgatót. Ez a cél önként érthetőleg megszabja az igehirdetés mikéntjét is és lényeges különbséget hoz létre a kifejezetten *evangélizáló* igehirdetés (Evangelisationspredigt) és a megengesztelődésre irányuló igehirdetés (Heiligungspredigt) között. Ez a különbség azonban nem csupán az igehirdetéssel, hanem magával az evangélizálás sajátosan kialakult munkájával függ össze. Itt éppen csak futólag érinthetem a lényeges különbségeket.

Igét valaki egymagában is hirdethet egy templomi gyülekezésben, de evangélizálni nem lehet olyan előkészítő és utómunka (Vorarbeit und Nacharbeit) nélkül, amihez az evangélizáló munkatársakra, segítőkre is van szüksége, akik segítsenek neki a háló partravonásában. Enélkül a kiegészítő segédmunka nélkül az evangélizálás csak a háló kivetése volna, annak partrahúzása nélkül.

Egy további lényeges különbség az evangélizálás jellemző módszerében rejlik, amely a templomi igehirdetés vagy a közönségi építő bibliaóra módszereitől, leglényegesebb tényező lévén az evangélizálásban a hallgatóknak ott helyben döntésre való készítése, ami a vasárnapi iskolában gyakorolt félnék kézfelemeléstől

a Stuart Jakab által gyakorolt fogadalomteljes kéziogáson át, egészen az údvhadseregben használt és egyfelől teljes lelki csödről vallást tevő, másfelől bizalomteljes átadásról bizonytságot tevő bűnbánati pad (Bussbank) elé való térdelésig és kegyelemért esdeklésig, mindmegannyi segédeszköze a lélek megtérésre és újjászületésre segítő önludatra jutásának.

Ezzel szorosan kapcsolódik az evangélizálóval vagy segítővel való utólagos négy szemközti bizalmas megbeszélés (Nachbesprechung), amely esetleg meghatározott időben való napközi lelki konzultációkká (Sprechstunde) szélesedhetik ki, végül pedig az evangélizálás által fölébresztett lelkek heti imaközösségei, amelyekben az újszülött istengyermekei az imában és közösségben számukra várakozó lelki áldásokat átvenni és a testvéri könyörgés (intercessio) szolgálatába magukat belegyakorolni találnak alkalmat.

A leglényegesebb különbség a rendes templomi igehirdetés és az evangélizálás között mégis az az egyház szempontjából felbecsülhetetlen érték, hogy az evangélizálás által fölébresztett egyháztagnak egy kis csoportja jön létre, amely megfelelő lelkipásztori vezetés mellett kiválóképpen alkalmas arra, hogy a lelkészeink által annyira áhitott gyülekezeti lelki magot (Kerngemeinde) alkossa s mint ilyen, az egész egyház lelki megújulásának kovászává váljék.

Mi voltaképpen az evangélizálás hatásának a titka? Ez a kérdés mindig érdekelte az egyháztörténészeket, de téves úton járnak, mikor azt tanítják, hogy Wesley és Whitfield evangélizálására azért tértek meg tömegesen az emberek, mert igehirdetésükben a kárhozát borzalmaikat megrendítő élénkséggel ecsetelték a hallgatóság előtt. Nagy tévedés. Próbálja meg akárki a gyülekezet előtt a legrealisztikusabb és idegfeszítőbb módon ecsetelni a kárhozal borzalmaikat, ezzel ugyan soha nem fog egy lelket sem a megtéréshez vezetni. A hathatós evangélizálás titkát Finney önéletrajzában leplezi le, amikor elbeszéli, hogy Angliában tartózkodása alkalmával egyik lelkész megkérte, hogy egyik vasárnap reggel egy közeli nagy ipari központban levő inasotthonban, amelynek az illető lelkész hitoktatója volt, tartson egy evangélizáló órát. Finney készséggel teljesítette a kérést és szolgálatát valóban meglepő siker koronázta, mert az óra végén az ifjaknak majdnem a fele késznek nyilatkozott Krisztus követésére. Hazamenet a törperegő hitoktatóból végre kirobban a csodálkozás afölött, hogy Finney lényegében semmi különös dolgot nem mondott beszédében, amit akármelyik más igehirdető nem mondhatott volna. „Igaz — válaszolta Finney —, de az a kérdés, hogy vajjon csakugyan elmondta volna-e bárki más? Vajjon úgy megragadta volna-e az ifjakat a lelkiösmeretüknél fogva, mint ahogy azt én tettem?”

Nos hát pedig éppen ezen fordul meg a dolog a legtöbb helyütt az egyházi életben. Ezt ugyancsak Finney szemléltette egy tényleg megtörtént esettel, melynek szereplőit személyesen ismerte.

Két ifjú lelkész, egymásnak jó barátja került ki egyidőben a theologiai főiskoláról két egymástól nem távol fekvő községbe. Nem sok idő múlva az egyiknek gyülekezetében ébredezni kezdtek az egyháztagok, megtérések, átadások, életmegújulása következtek be, míg a másik ifjú lelkész gyülekezetében minden a régiben maradt. Egy alkalommal egy szomszédos városban összehalálkozva s egyházaik életéről beszélgetve, az ébredő gyülekezet lelkésze följajánlotta barátjának, hogy ír számára egy prédikációt, amit a legközelebbi vasárnap mondjon el. A barátja szívesen fogadta az ajánlatot s a legközelebbi vasárnapon elmondotta a barátja által írt beszédet. Amde beszéde vége felé észrevette, hogy a szószékkel szemben az első padban ülő főgondnok arcán a meghatottság és lelki nyugtalanság észrevehetően kiütkezött. Mivelhogy a főgondnok igen gazdag ember volt, akinek az egyház iránti jóindulatát a lelkész minden áron megőrizni törekedett, istentisztelet után a főgondnokhoz lépett és sajnálkozását fejezte ki előtte, hogy szavai által a főgondnok magát találva érezné és biztosította őt afelől, hogy nem volt szándékában őt személyében érinteni. Csak természetes, hogy ezek után továbbra is minden a régiben maradt abban a gyülekezetben.

Az élőszóval való evangélizálás velejárója és hasznos kiegészítője az iratok által való evangélizálás. Igen jól használható mind az előkészítő, mind az utómunkában. Az iratok (traktátusok) által való evangélizálásnak két fő módja van, ú. m.: a buzgóbb gyülekezeti tagok által való személyes osztogatás és a kolportázs útján való terjesztés. Sajnos, honi egyházunk e két eredményes mód közül egyiket sem vette gyakorlatba. Erdélyi szűkebb hazánkban csak az eleven kisebb egyházak, ú. m.: szekták alkalmazták, amelyekből e téren igen sokat tanulhatnánk. Sajnos, mi e két bevált módszer közül a legrosszabb harmadikat alkalmaztuk. Nyitottunk egy iratraktárt, lehetőleg félreeső udvari helyiségben, kitéttük az ajtó fölé az „Irat terjesztés“ feliratot és azután várjuk, míg hébe-hóba valaki oda beéved, vagy ha már éppen nagyon megerőltetjük magunkat, nagyobb gyűlések, konferenciák alkalmával a folyosón egy asztalra elrendezünk egy irat- és könyv-választékot s alkalmat adunk ezáltal a folyosóra dohányozni kivonulóknak az esetleges iratvásárlásra. Mindez azonban magán hordja az esetlegesség és másodrendűség bélyegét, márpedig az az egyház és az a gyülekezet, amely az evangélizálást másodrendűnek, vagy éppen mellőzhetőnek tartja, az az evangélizálás fontosságának minden elméleti elismerése mellett is kívül marad annak hatásköréből és elesik annak áldásaitól.

Dr. K. Tompa Arthur.

Vasárnapi iskola.

A gyermekpásztoráció.

A vasárnapi iskolás gyermekek személyes pásztorlása.

A gyermekeknek meglátogatása a gyermekpásztoráció egy másik, Istentől rendelt mellőzhetetlen alkalmá.

Az Ótestamentumban ismerős a beteglátogatás fogalma (pl. Jób 2:11. és köv. versei), bár itt inkább azt látjuk meg, hogy miképpen nem kell látogatni, vigasztalni. Részvéllátogatással is találkozunk (I. Kron, 7:21—22. versekben), hol a Gáth-beliek által elpusztított fiait sirató Efraimot — valószínű — azzal vigasztalják barátai, hogy Isten fiai helyett fiaikat ad neki. De a személyes pásztoráció alkalmait nem ismeri, nem használja az áldozó, ceremonizáló ótestamentumi papság.

Az Újtestamentumban „a jó pásztor” tanításával (Az elveszett juh) cselekedeteivel (Máté és Zákheus elhívása, nálunk és Mária, Márhánál tett látogatásai), kiváltképpen „Az utolsó ítéletről” (Mát. 25:31—46.) szóló tanításával határozottan a pásztori látogatásra teszi a hangsúlyt. Példáját követik tanítványai és az apostolok; az őskeresztyén gyülekezetek vénei és diákonusai; egészen addig, amíg az igehirdetés helyét izmét a ceremonizálás foglalja el s keveset számít a keresztyén ember a maga személyes kérdéseivel, nyomorúságaival.

A reformációban, majd a pietistáknál, methodistáknál, különösen pedig a XIX. századi belmissziós mozgalmakban, ezeknek vezéralakjainál (Raikes, Wichern), nálunk a XX. század első negyedében kerül előtérbe a pásztori látogatás, különösen a vasárnapi iskolai munkával kapcsolatban.

Evangélizációs munkáink (a vasárnapi iskolai munka is) jelenlegi hanyatlásának nagyrészbeni oka a *pásztori látogatások* ellassodása, értékének lebecsülése, illetve *elhanyagolása*. Ezért úgy érezzük, hogy a gyermekek komoly pásztori látogatásával foglalkoznunk kell, mert Krisztus erre példát adott, ezt megparancsolta (Mt. 25:31—44); s akkor és ott, amikor és ahol ezt komolyan vették, Lelke által mindig is áldotta a munkát.

A gyermekek pásztori látogatásának két alkalma ismeretes: a *rendes* és a *különös*.

1. A *rendes* pásztori látogatás általános szabályai, hogy leg-
alább évente egyszer meglátogatjuk a gyermeket magát. Ez alatt
az értendő, hogy különösképpen vele foglalkozunk s meg is
mondjuk, hogy ez a látogatás most éppen neki szól. A látoga-
tásra komolyan előkészülünk, akárcsak a templomi igehirdetésre.
Az előkészületnek két része van. Egyik az *általános előkészület*,
mikor tervet csinálunk írásban a vasárnapi iskolások látogatásának
módja, időbeosztása és az általános cél megállapítására nézve.
Vigyáznunk kell, hogy a látogatást ne aszerint osszuk be, hogy ki
gazdagabb, kedvesebb, közelebb lakó, hanem az Igével és a va-
sárnapi iskolai munkával való viszonyuk szerint. Először azokhoz
megyünk, akiknél ez a viszony ítéletünk szerint nem kielégítő. Az
előszület másik része sz, mikor közeledik az az idő, mikor a
*látogatásra következő gyermek családjához egy-két nap mulva el-
megyünk*. A látogatást nem jelentjük be, de alkalomadtán sejtet-
jük, hogy az következik.

Annak a tudatában, hogy mi nem a magunk, hanem egy-
felől a Krisztus, másfelől a gyülekezet, illetve a vasárnapi iskola
követségében járunk, komolyan számba kell vennünk azt, hogy
milyen viszonyban van a család a Krisztussal, egyházzal s a
vasárnapi iskolával. Ha komoly, istenfélő, hívő családhoz me-
gyünk, ahol a vasárnapi iskolai munkát is bizonyára szeretik,
könnyebb a dolgunk, de azért imádságos készüllet és egy evangé-
liumi üzenet nélkül ide sem mehetünk el. Sokkal nehezebb akkor
a helyzet s nagyobbnak kell lennie az előkészületnek, ha egyház-
ellenes, templomkerülő, hitetlen, káromkodó, részegeskedő család-
hoz kell mennünk, oda, ahol a vasárnapi iskolai munkát is ellen-
zik, vagy nem sokra becsülik. Emberi erőnk, bölcsességünk s vélt
tekintélyünk a legtöbbször elégedetlen a komoly és eredményes
látogatás megtételére, ha csak a Lélek nem szól helyettünk s nem
segít bennünket. Ezt a segítséget komolyan kell kérnünk, elfogad-
nunk, ami abban áll, hogy fel is használjuk azt.

De számba vesszük a gyermeket is. A róla szerzett tapasz-
talatainkat megrögzítő *naplónkat elővéve*, újra magunk előtt látjuk
a gyermeket, mint vasárnapi iskolást, alkalmunk van megállá-
pítani, jár-e a vasárnapi iskolába pontosan, ha nem jár, mi az
oka? Ha jár, jó magaviseletű, törekvő, haladó, fejlődő-e, vagy
visszaeső? Keresztyén életében és másokkal szembeni viselkedé-
sében, engedelmességében meglátszik e rajta a munka áldása?
A hanyagot buzdítani, a jót megdicsérni a gyermek lelki beállí-
tottságához és a családnak az ügghöz való magatartásához képest
elengedhetetlen kötelességünk, de az Ige szellemében!

Mikor látogatni indulunk, sok tapintatra van szükségünk,
hogy a belépéstől az onnan való távozásig az Ige légkörébe és
annak fényébe állítsuk a gyermeket és a vasárnapi iskolát s hogy

bár mi vezetjük a beszélgetést egy határozottabb irányban, alkalmat adjunk arra, hogy maga a gyermek is beszéljen, esetleg bizonyosságot tegessen, de mondhassák el a szülők és a nagyobb testvérek is vonatkozó gondolataikat.

2. A különös pásztori látogatás alkalmai: a gyermek betegsége, szüleinek halála, nagyobb elemi csapások, családi kellemetlenségek (verekedés, gyilkosság); de alkalmak az örönesetek is (megjutalmazás, kitüntetés, előlépés, befejező vizsgatétel, konfirmáció előkészítés megkezdése, az otthonból iskolába vagy mesterségre távozás, el- vagy beköltözés, ünnepélyen való szép bizonyágtétel megdicsérése, az óvodáskor elérte), hogy ne a vasárnapi iskolában találkozzék először a vezető a gyermekkel.

A betegágy mellett legelőbb a testi szükségégekről, orvosságról, gyógyulásról, majd a betegség és a lélek, a keresztyén ember viszonyáról, Istenről és a betegségről s mindenek felett „az *idrott Orvosról*” kell bizonyosságot tennünk, súlyos esetben az Ő, halálban is életet és üdvöt adó hatalmáról, szeretetéről.

Halálesetnél nem „részvétet nyilvánítunk”, ami egy kis vasárnapi iskolás fiú meghatározása szerint „*sápitozás*” csupán, hanem evangéliumi vigasztalást: a feltámadást, az örökélet mindenél drágább hirdetését és igaz vigasztalását.

Csapásoknál Isten hatalmáról, a próbatételről, büntetésről, bűnről, megtérésről s Isten felemelő szeretetéről kell bizonyosságot adnunk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az örvendezésben, kitüntetésben Isten jóságos kegyelmét s nem a magunk kiválóságát kell megláttatnunk. Utalnunk kell két dologra. Egyik, hogy az öröm megosztva szaporodik, másik, hogy sok kísértést rejt magában, ha nem az Úrban örvendezünk.

A gyülekezetből távozóknak lelkére kötjük az idvességes tudomány soha el nem felejtését, a vasárnapi iskolába való további részvételét, az ott tanultakról való bizonyágtételt, a velünk való kapcsolat további fenntartását. A hozzánk beköltözötteket örömmel fogadjuk, meghívjuk a munkában való részvételre, miközben megtudjuk azt, hogy ahonnan jött, mi és hogyan volt s az ottani dolgokban hogyan forgolódott, meg volt-e elégedve, vagy többet kíván e téren s búcsúzóul megígértetjük, hogy a következő vasárnap találkozunk. Ugyancsak szeretettel hívjuk a legkisebbeket is az első találkozóra. És a nagyobb, vasárnapi iskolából távozókat ünnepélyes búcsúztatás után a látogatáskor az ifjúsági munkába való bekapcsolódásra kérjük.

Csak e szempontoknak a figyelembevételével, komoly érvényesítésével lesz a vezető látogatása több, mint a „látogatások” általában, vagyis pásztori látogatás. Nehéz út, de járnunk kell rajta, mert nagy lehetőségeket és kimondhatatlan áldásokat rejteget. *A vasárnapi iskolai munka, ha komoly magvetés, a látogatás a vetés gondozása.* Rossz gazda az, aki csak vet, de vetését soha

meg nem nézi, nem kapálja, nem gyomlálja, mert nem lesz jó aratása.

A látogatásban elmaradhatatlan *két eszköz a Biblia és az Énekeskönyv*. Mellőzhetetlen az igehirdetés s lehetőleg istentisztelet formájában s *végződjék imádsággal*.

A szerzett tapasztalatokról naplót vezetünk (személyi-lap alakjában), de nem csupán az utókor számára, hanem munkánkban leendő figyelmes felhasználás céljából.

Mózes Andrs.

Tanítsuk :

Június 22. : A vasárnapi iskola és a gyülekezet. Lk. 2 : 41—52. Am. 2 : 52. Zhé. 75.

Június 29. : A vasárnapi iskolai szövetség. I. Kor. 12 : 12—27. Am. 12 : 27. Zhé. 78.

Ne felejtsük el meglátogatni a vasárnapi iskoldsokat !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A szerkesztőség csak az ebből a célból beküldött theologiai vagy pedagógiai vonatkozású művek ismertetését vállalja.

M. Nagy Ottó: Isten Igéje.

Kolozsvár, 1941. 90 l.

Mindenekelőtt őszinte örömminket kell kifejeznünk, hogy magyar theologiai irodalmunk ezzel a könyvvel is gyarapodott. Nem csupán egy újabb papircsomról van szó, hanem benne olyan előjelt látunk, melynek okvetlenül folytatása kell, hogy legyen. Az alábbiakban megkíséreljük ezen állításunkat is indokolni.

A könyvet mintegy ismertetni aligha lehet. Annyira a leglényegesebbekre szorítkozik a szerző, hogy írása tulajdonképpen vázlata annak a hatalmas anyagnak, melyet előkészületei folytán feldolgozott. Ilyenformán egyetlen helyes megoldás, ha kezünkbe vesszük magát a könyvet és átolvassuk, ami rövidségére való tekintettel minden nehézség nélkül keresztülvihető.

Ha tartalmáról mégis mondani akarunk valamit, úgy legelőször talán azt állapíthatjuk meg, hogy mindenestől a Szentírás értelmére vezető kalauz akar lenni. Hármass beosztásával (Kijelentés, Szentírás és Igehirdetés) éppen a Szentírás értelmét, az Igét helyezi elénk s azt világítja meg hármass megjelenési formájában. Nem vitázik a különféle szellemi áramlatokkal, de sorai között ott van a leghatározottabb pozitív magatartás, mely leszámol mindennel, ami árnyékot vehetne Isten kijelentett beszédére. A racionalizmus, ideáizmus, természeti teologia, a vallástörténeti felfogás mind-mind háttérbe szorulnak anélkül, hogy egyáltalán említés lenne róluk téve. Az Ige és az arról bizonyosságot tevő keresztyén világ nem a fejlődésnek legmagasabb foka, hanem olyan valami, amit sem meg nem előz, sem nem folytat semmi; nem egy létrafok, hanem egyetlen semmivel össze nem hasonlítható valóság. *Ennek a pártatlanságnak biztosítéka a kijelentés maga, az Irás értelme, vagy más szóval igehirdetésünk tartalma: Krisztus, kegyelem, szabadság, bűnbocsánat.* Egyetlen fejezet sincs, melynek ne ez állana középpontjában. Sorra veszi az egyes szentírási könyveket és azt keresi, hogy „hogyan tesznek bizonyosságot a mi Urunk Jézus Krisztusról.” (18. o.) Az igehirdetést is *egyedül* ez a szempont határozza meg. (Itt különösen utalnunk kell az „igehirdető egyház kíséretei” című 46. pontra.)

Ezek után legyen szabad néhány megjegyzést is fűzni a könyvhöz.

1. Minthogy tulajdonképpen egy bibliatanulmányozáshoz nélkülözhetetlen olyan kézikönyvnek is tekinthetjük, mely nem adat-, hanem lényegismeret gyűjt, szükséges lett volna minden szentírási könyvvel *külön és részletebben* foglalkozni, hogy így valóban kalauz lehessen az Irás bonyolult vilá-

gában. Nem csupán ú. n. világi emberek, hanem mi, lelkipásztorok is nélkülözünk ilyen segítőeszközt s igazán megérdemelné a fáradságot ennek a bővített formájú segédkönyvnek az elkészítése. Ezzel többet segítenénk igehirdetésünkön és egyáltalán egész egyházi munkánkon, mint a prédikációk beláthatatlan sorozatával — anélkül, hogy azokat lekicsinyelnénk, ha megérdemlik a prédikáció nevet — és legalább olyan szükséges úgy gyakorlati, tudományos theologiai szempontból, akár egy jó dogmatika vagy ekléziasztika, hogy az exegézisről ne is beszéljünk. Nem hiszem, hogy a szerzőnek ilyenirányú munkája úgy az „ifjúság“, mint „az egyház minden tagjánál“ örömteljes felvételre ne találna. Ha helyes ez a gondolat, úgy érdemes lenne tüzetes vizsgálat tárgyává tenni a kérdést.

2. Mellőzzük még csak a kisebb részletekbe való bocsátkozást is, de úgy a könyv szellemével, mint írásismeretünkkel ellentétben állónak látjuk mindjárt az első oldalon azt a megállapítást, mely szerint a természeti világ, az emberiség történelme vagy lelkiismeretünk felébreszthetné bennük, hogy „van Isten.“ A Krisztusban kijelentett Istenre semmi sem utalhat önmagában még ebben a jámbor formájában sem. Az a valami, amit felébreszthetnek, semmi körülmények között nem lehet egyéb az abszolút istentelenségnél az Irás értelme szerint.

3. Merevnek látszik az Irással kapcsolatos megállapítás (9. oldal 2. bekezdés), hiszen ezzel ugyanegy síkra helyezük az Irás megjelenési formáját magával a kijelentéssel, a testté lett Igével, Jézus Krisztussal. Az Irás egyelőre — esetleg örökre — le van zárva, de a „semmit nem tehetünk hozzá és nem vehetünk el belőle“ mégsem jelentheti az egyszersmindenkorra megállapított bibliai szöveget. A Kijelentés tényleg tökéletes és örökre lezárt, de az arról való bizonyágtétel — jelen esetben az Irás — nem föltétlenül.

4. A törvény és evargélium, az ó- és újszövetség viszonyát nyilvánvalóan nehéz nehány sorban kifogástalanul megmagyarázni, de mégis az a benyomásunk, hogy — ugyancsak a könyv szellemével ellenkezőleg — a 19. oldalon a törvény alsóbbrendűségére engednek következtetni a vonatkozó megállapítások. Erre ma különösképpen vigyázni kell, amikor brutális tények még itt is előjeleit ismertetik meg annak a küzdelemnek, melyben esetleg református egyházunknak is része lesz.

A könyv igazi értékét csak az elolvasás mutathatja meg igazán. Tömörségénél s alaposságánál fogva s főképpen már ismertetett céljára való tekintettel mindnyájan őszinte megelégedéssel olvashatjuk és várjuk esetleges átdolgozását, helyesebben kibővítését.

Tőkés István.

Ébresztő. (Keresztyén ifjúsági vezetők lapja)

Kiadja: A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége, Budapest, VIII. Horánszky-u. 26. Megjelenik minden hó 15 én.

A KIE sajtó szolgálni, segíteni akar.

Ezt a kijelentést az Ébresztő szerkesztője a KIE sajtóval kapcsolatban használja, ezzel azonban pontosan körvonalazza azt a célt is, amelyet az Ébresztő maga elé tűzött. Ez a lap, mint a keresztyén ifjúsági vezetők lapja, gyakorlati, iránytszabó módon azt a keretet nyújtja, amelyben a keresztyén

ifjúsági egyesületek munkája halad. Vezetők lapja, de nem elméleti kérdések fejtegetése által, hanem abban a formában, hogy hónapról-hónapra összefoglalja és közzéadja azt az anyagot, amelyet az ifjúsági vezetők az elkövetkezendő hónap alatt felhasználhatnak.

Ebben a pillanatban előttem a III. (XV.) évfolyam 5—7. száma áll, más szóval az 1941. évi januári, februári és márciusi szám. Amint a számok tört sora mutatja, ez a lap nem polgári, hanem iskolai évszámítást követ, azt az időszakot látja el anyaggal, amely a tanuló ifjúság közti munka számára adva van, amely azonban a földműves és iparos ifjúság számára is a legalkalmasabb munkaidő. Minden szám ad egy vezércikket, egy havi anyagot és a serdülő munka számára egy rövid programot.

Mindhárom *vezércikket* Erdős Sándor, a lap szerkesztője írta. Először a KIE sajtó hivatását, majd a KIE és a cserkészlet viszonyát, végül pedig a vezetőképzés fontosságát hangsúlyozza, rámutatva arra, hogy a KIE sajtó lényege a szolgálat; a KIE munka és a cserkészlet kiegészítik egymást; a vezetőképzés és állandó vezetők beállítása pedig az ifjúsági munka legégetőbb kérdése.

Az *összejöveteli anyag* minden számban hat részre oszlik. 1. Először „népünk hősei” cím alatt kiváló magyar férfiak életéről rajzol képet. Ismerteti Csókás József, Mathiász János és Nagyatádi Szabó István életét, munkásságát és jellemrajzát. Megemlítendő, hogy a gyümölcsstermelő, a szőlő-nemesítő és a politikus alakjában egyaránt uveg tudja mutatni a hitet, mint a nagyság ítkát. 2. Az „önképzőkör” anyagát az 5-ik számban az újság, a 6-ik számban a magyar mivolt, a 7-ik számban pedig az ember értékelésének tanulmányozása alkotja. 3. Harmadszor „könyvismertetést” ad. Az egymás után következő számok János vitézt, Bánk bán [és az ember tragédiáját] ismerteti és dolgozza fel az összejöveteleken való ismertetés számára. 4. Az „ünnepélytervezetek” csak utalásokat adnak azokra a művekre, amelyek alapján egy-egy KIE ünnepség összeállítható, teret nyújtva ezáltal azáltal a egyesületek egyéni képességeinek megnyilvánulására. 5. „Az Ige asztalánál” című rovat az Ap Csel. 4 : 32—8 : 4. részét dolgozza fel 12 biblióra anyagában. Ezeket a bibliórai vezérfonalakat az Ige tiszta értelmezése és az ifjúság életéhez való alkalmazása jellemzi. 6. A hatodik rész „A mindennapi Ige” cím alatt naponkénti csendesóra tartásához ad textus-gyűjteményt Jézus evangéliumából.

A *serdülőmunka* kérdése is rendszeresen szerepel a folyóiratban. Tartalmaz munkaprogramot és gyakorlati útmutatást.

Összefoglalás képpen megállapíthatjuk, hogy a lap, kitűzött célját, a szolgálatot hűségesen teljesíti. Ezért minden ifjúsági vezetőknek, felelősségteljes munkája közben, értékes segítséget nyújt.

S. J.

Tanítóírók és költők Bokrétája.

Gyűjtötték : Kiss József és Könnnyű László. Jászberény, 1941. 116 lap.

Ezen szép, izléses kiállítású könyvben, mint címe és a fedőlapját díszítő „Bokréta” mutatja, 29 tanítóíró ugyanannyi elbeszélését, életrajzát, meséjét; 40 tanítóköltő összesen 80 versét vessik az olvasók.

A szinponpás „bokrétában” gyönyörködve, egyre inkább a magyar

nemzetlészín rajzolódik elénk. Még az idegen hangzású nevek írásából is igazi magyar szív érzése és muzsikája csendül ki. Ime, a magyar Génius lélekátteremtő ereje.

A magyar tanítóírók és költők lelkének a könyv piros, fehér, zöld az igazi magyar megnyilatkozása.

A piros szín ott van azokban az írásokban, melyek arról beszélnek, hogy ezer esztendőn át dicső elődeink, a világháborúban pedig maguk az írók, vagy azoknak hősi halált halt hozzátartozói vitézül és bőségesen ontották vérüket a magyar földért, a magyar életért, a magyar jövődöért. Kicsendülnek a vallomások: Nem hiába!

A fehérszín az az írások képviselik, amelyek a magyar lélek Isten lelkéből fakadó szeretetét, megértését mutatják mindenkivel szemben.

A zöld a reménység jelképe, azon írások értékei, gyöngyszemei, melyekből elpusztíthatatlanul és diadalmasan bontakozik ki a magyar jövődö.

A könyv időszerűségét három dolog adja meg.

Egyik az, hogy Északerdély hazatérésének legelső örömvirágaiból köt gyönyörködtetésre, megőrzésre „bokrétát”.

A másik, hogy dicső honvédeinknek a világháborúban tanúsított vitézi, nem egyszer csodás tetteit, néha a nehéz helyzetben is mosolyt fakasztó humoros eseteit, ma már kellő idő távlatából és olyanok elevenítik meg az olvasók előtt, kiknek Isten erre írói ihletet adott és akik éveken át ott küzdöttek maguk is a csatamezőkön és győzedelmesen, mert mindenütt és mindig kívül Magyarország határain.

A harmadik pedig az, hogy ez a könyv az első *hitvallás és bizonygatótel* a Hazatérés után arról, hogy az anyaországi és erdélyi tanítóknak és tanítottaknak, vezetőknek és vezetetteknek együtt kell és együtt lehet dolgozni.

Nagyon örvendünk annak, hogy az írók és költők között nemcsak Erdélyből elszármazott, hanem valóban az erdélyi könnyes és kicsi darab kenyőren alig élő és óriási feladatokat megoldó tanítóink: Sarka Lajos, Székely Gyula, Tóth Zsigmond, Adorjáni Zoltán és Kovács Lajos nevével és írásaival is találkozunk.

Adorjáni Zoltán lukafalvi ref. tanító „*En is hiszek*” című versében a Magyar Hiszekegynek mindjárt keletkezése után, 1926-ban, örök szépségű visszhangját adja.

Kovács Lajos kolozsvári ref. kollégiumi tanító „*A megmentett tehén*” című elbeszélésében a komoly, evangéliumi tanító és katonai felettes arculatát ragyogtatja felénk fajtestvére és alantasával szembeni magatartásában.

Különben a könyvet nem dicsérjük, felel az önmagáért.

Szívünkben őhajtjuk, hogy ezen szép kezdet után, újabb írásokkal és könyvekkel építsék tanítóíróink és költőink a magyarélet jövőjét, szétlörhetetlen egységét.

Mózes András.

Legújabb kiadványok:

Kaphatók az „Ifjú Erdély“ Iratterjesztésében.

Barth Károly és Barth Henrik: Szempontok a Szentlélekről szóló tanhoz.

Fordította: Kozma Tibor. Ára 2.— P.

Kálvin János: Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához. Fordította: Rábold Gusztáv. A Synoptikus evangéliumokról szóló Kálvin-Kommentár II. kötete. Ára 6.— P.
— Kapható még: Kommentár a Synoptikusokhoz, I. kötet. II. kiadás. Ára 6.50 P. Előkészületben a III. kötet. (6.— P.)

Juhász István: A reformáció az erdélyi románok között. 276 oldal, ára 6.— P.

W. Lüthi—Nagy István: Az eljövendő egyház. (Dániel próféta ígehirdetése.) 2.— P.

Horváth Jenő: Az egyház világmissziója.

„Élő Könyvek“ 30. sz. —.40 P.

Kádár Géza: Ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Temetési beszédek. Szerző kiadása. 170 oldal. Ára 6.— P.

IKE-jelvény, három színben zománcozva, az IKE-központ hivatalos kiadványa (csak 10-nél több példány rendelhető), ára darabonként —.50 P.

IKE-tagkönyv, kedvezményes utazásokon is használható; a központ hivatalos kiadványa (csak 20-nál több példány rendelhető), ára darabonként —.10 P.

Dr. Sebestyén Jenő: Mi a jegyesség?

ára 10 fillér.

Dr. Kiss Ferenc: Hogyan készüljünk a házasságra? ára 10 fillér.

Zengjen Hálaének. IX-ik, legújabb kiadás, ára 40 fillér.

A mi dalaink. VI-ik, legújabb kiadás, ára 60 fillér.

Bántó Tercsi: Ibolyavirág. Kis színdarab gyermekeknek egy felvonásban, dalbetéttel, ára 20 fillér.

Debreczeni László: A mi művészetünk. (Fatornyos hazából.) „Ifjú Erdély“ kiadása, 130 oldal, több, mint 50 illusztrációval. Ára 3.— P. Egyszerűbb kiadás ára 2.— P.

Mikos Lajos: Leányélet és Leányarcok a Bibliában. A leánymunka kitűnő segédkönyvei, áruk: 1.50 és 2.80 P.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Ecsedy Aladár: Örvendezzetek! 30 előadásra alkalmas darab, ára 5 — P.

Minden magyarországi vallásos jellegű kiadvány kapható vagy beszerezhető az „Ifjú Erdély“ iratterjesztésében. A „Soli Deo Gloria“ Szövetség és „K. I. E.“ minden még kapható kiadványa, az „Exodus“ kiadványai (Karácsony Sándor könyvei stb.), valamint a „Bethlen Gábor“ könyvkereskedés és a „Studium“ kiadványai eredeti bolti árukon kaphatók. Új szorgalmi képek, bibliai mondasós képeslapok nagy választékban kaphatók.

Az ország egyetlen református politikai napilapja a

„TISZÁNTÚL“

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 49. Főszerkesztő: Uray Sándor. Felelős szerkesztő: Kovács József. — Előfizetési árak: Egy óra 2.40 Pengő, negyedévre 7.20 Pengő

„Grafika“-nyomda, Kolozsvár, Hitler-tér 13. — Felelős vezető: Jordáky Lajos